

Uitvoeringsplan zonnevelden

17 mei 2021

Basisgegevens

Portefeuillehouder	J.W. Klomps	
Auteur(s)	Linda van Hees en Pauline van Norden	

Documenten in relatie tot dit plan

Documenten	Auteur	Relevantie
Beleidsplan Stichtse Vecht op weg naar nieuwe energie	Gemeente Stichtse Vecht	Visiedocument
Beleidskader zonnevelden	Stichtse Vecht, Eline van Wel	Beleidskader
Ontwerp RES U16	Regio U16	Conceptstrategie

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Uitgangspunten	4
1.3 Leeswijzer	4
2. Aanpak.....	5
2.1 Projectontwikkelaars	5
2.2 Overleg andere gemeenten.....	5
2.3 Overleg diverse partijen.....	5
3. Proces.....	6
3.1 Vooroverleg met initiatiefnemer (stap 1)	7
3.2 Indienen principeverzoek en selectie (stap 2).....	7
3.3 Start vergunningsaanvraag (stap 3).....	9
3.4 Monitoring en evaluatie (stap 4)	9
4. Afwegingskader	10
4.1 Algemene informatie	10
4.2 Voorselectie	10
4.3 Meerwaarde	11
4.4 Participatie	11
4.5 Businessplan.....	12
5. Planning.....	12
6. Financiën	13
7. Communicatie	13
Bijlagen.....	14
Bijlage 1 Checklist indieningsvereisten initiatiefnemer per processtap.....	14
Bijlage 2 Afwegingskader zonnevelden Stichtse Vecht.....	14
Bijlage 3 Beoordelingsformulier zonnevelden Stichtse Vecht	14
Bijlage 4 Toelichting op beoordeling zonnevelden Stichtse Vecht	14

1. Inleiding

De gemeente Stichtse Vecht doet wat nodig is om invulling te geven aan de landelijke opgave voor de energietransitie. Met eerdere besluiten in september 2020 en december 2020 heeft de gemeenteraad vastgesteld wat de doelstelling van de gemeente is op het vlak van grootschalige energieopwekking: 0,1 TWh in 2030 en 0,2 TWh in 2040. En dat dit in Stichtse Vecht met zon ingevuld wordt en niet met wind. Daarnaast is in het beleidskader zonnevelden in eerste aanzet bepaald en door de gemeenteraad vastgesteld welke gebieden in de gemeente kansrijk zijn voor zonnevelden en welke niet. De volgende stap is te bepalen hoe de gemeente omgaat met aanvragen voor een zonneveld. Deze stap is uitgewerkt in dit uitvoeringsplan zonnevelden.

1.1 Aanleiding

Op 15 december 2020 heeft de raad het digitale beleidskader zonnevelden inclusief de kansenkaart vastgesteld. Dit uitvoeringsplan zonnevelden volgt uit dit beleidskader. Het doel van dit uitvoeringsplan is om voor kwalitatief goede en kansrijke zonnevelden te zorgen. In dit voorstel staat het selectieproces beschreven, de wijze waarop de initiatieven voor zonnevelden tegen elkaar zullen worden afgewogen (afwegingskader) en de planning.

1.2 Uitgangspunten

De gemeente Stichtse Vecht hecht bij de ontwikkeling van zonnevelden belang aan goede landschappelijke inpassing, het creëren van meerwaarde en aan het betrekken van de omwonenden. Daarom is het van belang om vooraf een helder proces te hebben. Een proces dat niet alleen aan de regels voldoet, maar ook de omschrijving bevat van de dialoog die gehouden zal worden met de omgeving van de zonnevelden. De resultaten van de participatie bij totstandkoming van het beleidskader zonnevelden is ook meegenomen in het uitvoeringsplan. Ook is rekening gehouden met de komst van de omgevingswet. Daar waar mogelijk is al voorgesorteerd op de ruimtelijke procedure zoals deze gaat gelden met ingang van de omgevingswet. De criteria die opgenomen zijn in het afwegingskader komen boven op het al geldende gemeentelijk of provinciale beleid. Daarnaast wordt de landelijke richtlijn voor zonnevelden de gedragscode zon op land gehanteerd.

1.3 Leeswijzer

In dit uitvoeringsplan staat beschreven op welke wijze gemeente Stichtse Vecht aanvragen voor zonnevelden in behandeling neemt. In hoofdstuk 2 is beschreven op welke wijze het onderhavig uitvoeringsplan tot stand is gekomen en welke externe partijen daaraan hebben bijgedragen. In hoofdstuk 3 is aangegeven welke processtappen een initiatiefnemer moet nemen om een vergunning voor aanleg van een zonneveld te krijgen. Dit is beschreven in 4 processtappen. In hoofdstuk 4 wordt het afwegingskader toegelicht. Hierin wordt uitgelegd welke aspecten de gemeente toetst en afweegt voordat een plan voor een zonneveld de al

bestaande ruimtelijke procedure ingaat. In hoofdstuk 5 is vervolgens de planning opgenomen. Deze planning loopt van het kenbaar maken van een initiatief bij de gemeente, tot het vergund krijgen van een zonneveld. In hoofdstuk 6 wordt kort aandacht besteed aan de financiële aspecten die dit voor de gemeente teweegbrengt. Tot slot wordt in hoofdstuk 7 de communicatie rondom dit traject uitgelegd.

2. Aanpak

In het land is al veel kennis en ervaring opgedaan met het realiseren van zonnevelden. Om hier zo optimaal mogelijk gebruik van te maken, zijn er gesprekken gevoerd met andere gemeentes en is er een marktconsultatie georganiseerd. Ook is gesproken met o.a. LTO over de bescherming van agrarische gronden. De kennis die hiermee is verkregen is gebruikt om het selectieproces zo goed mogelijk in te richten.

2.1 Projectontwikkelaars

Medio februari 2021 zijn diverse projectontwikkelaars en de lokale energiecoöperatie uitgenodigd om deel te nemen aan een zogenaamde marktconsultatie. De gemeente heeft toen in een op een gesprekken met marktpartijen gesproken over de mogelijkheden van de markt, beoogde criteria en processtappen. De feedback die partijen gegeven hebben is meegenomen in de ontwikkeling van dit uitvoeringsplan. De vragen van de gemeente en antwoorden van de marktpartijen is openbaar en op te vragen via zonnevelden@stichtsevecht.nl.

2.2 Overleg andere gemeenten

Veel gemeenten ontwikkelen beleids- en uitvoeringsplannen voor de realisatie van zonnevelden. Een aantal gemeenten zijn hierin verder dan gemeente Stichtse Vecht. Om het wiel niet opnieuw uit te vinden is er voor het uitvoeringsplan gekeken naar de wijze waarop andere gemeenten dit doen. Deze kennis en ervaring is optimaal benut en heeft als vertrekpunt gediend om het proces in te richten die aansluit op de wensen van onze gemeente.

2.3 Overleg diverse partijen

In maart 2021 is er een gesprek geweest tussen LTO en gemeente Stichtse Vecht. Hierin is een update gegeven over dit uitvoeringsplan. Ook heeft LTO haar zorgen geuit over zonnevelden op agrarische gronden. Zij hebben voorgesteld om voorwaarden die gemeente Ronde Venen heeft gesteld aan projectontwikkelaars over te nemen in het beleid van gemeente Stichtse Vecht. Deze aanbeveling hebben wij meegenomen en afgewogen. Na

afweging zijn wij tot de conclusie gekomen dat het vooral belangrijk is om agrariërs te stimuleren om onderling in overleg te gaan. Dit is dan ook een belangrijk onderdeel geworden bij de beoordeling van de initiatieven. Dit om te voorkomen dat een zonneveld op agrarische grond te zware gevolgen heeft voor omliggende agrariërs.

Ook zijn partijen die bij de totstandkoming van het beleidskader zonnevelden input hebben geleverd in mei 2021 uitgenodigd voor een overleg. In dit overleg heeft de gemeente gepresenteerd hoe het uitvoeringsplan zonnevelden er nu uitziet. De partijen hebben hierbij de mogelijkheid gekregen om hun belangen toe te lichten. Deze input is gebruikt om het afwegingskader nog verder te verfijnen.

3. Proces

Om plannen goed tegen elkaar af te kunnen wegen en de lusten en lasten voor samenleving te spreiden wordt er gebruik gemaakt van een maatschappelijke tender. Alle initiatiefnemers kunnen binnen een door de gemeente vastgestelde termijn kenbaar maken dat ze een zonneveld willen ontwikkelen. Na sluiting van die termijn kunnen nieuwe initiatieven niet meer ingediend worden. De ingediende initiatieven doorlopen vervolgens een selectieprocedure in vier stappen.

Selectieprocedure in vier stappen

Het proces om tot een kansrijk zonneveld te komen vindt plaats volgens een aantal stappen):

- Stap 1: Vooroverleg (gesprek over indieningsvereisten) met de initiatiefnemer
- Stap 2: Aanvraag principeverzoek
- Stap 3: Vergunningsaanvraag
- Stap 4: Monitoring en evaluatie

Figuur 1 processtappen zonnevelden

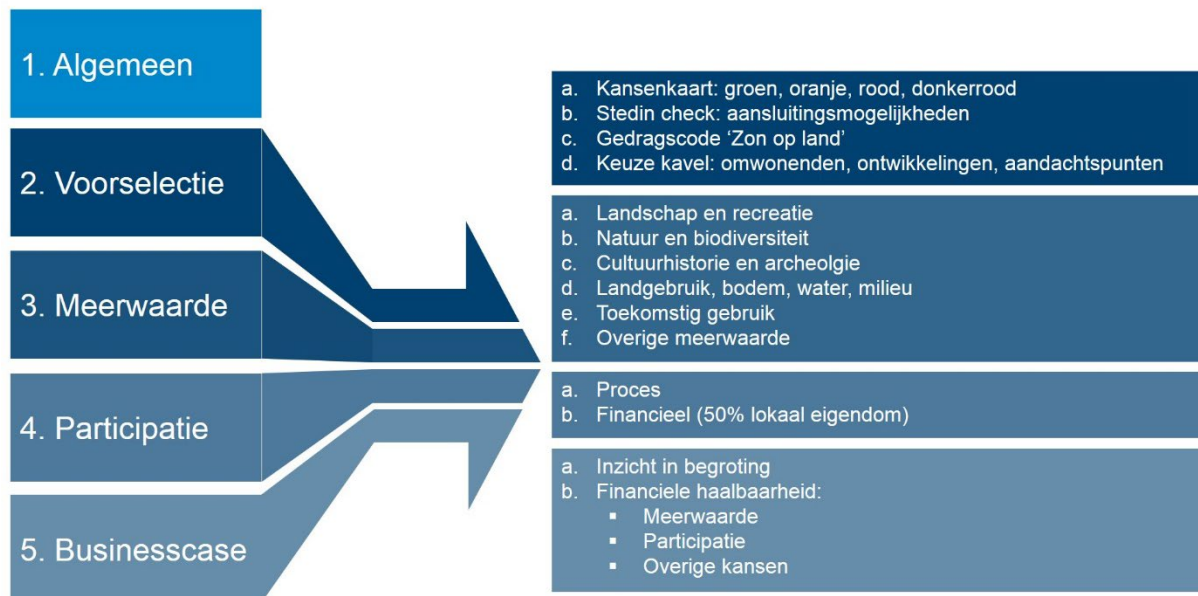
3.1 Vooroverleg met initiatiefnemer (stap 1)

Om te zorgen dat plannen kansrijk zijn, volgens de uitgangspunten van de gemeente, vindt er op een door de gemeente voorgestelde tijd en datum in de maanden oktober en november 2021 een verplicht vooroverleg (gesprek over de indieningsvereisten) plaats met alle initiatiefnemers. Dit gebeurt op ambtelijk niveau. Bij dit overleg wordt vanuit verschillende vakdisciplines aangegeven op welke punten het plan aanvulling vereist. De initiatiefnemers krijgen voorafgaand aan dit gesprek een checklist met minimale vereisten (zie bijlage 1).

Mocht een plan om één of meerdere redenen niet haalbaar of wenselijk geacht worden, wordt dat in dit stadium aangegeven. Dit om initiatiefnemers niet onnodig op hoge kosten te jagen en geen onnodige onrust te veroorzaken in de omgeving van het betreffende project.

3.2 Indienen principeverzoek en selectie (stap 2)

Op basis van de uitkomsten van stap 1, past de initiatiefnemer het plan aan en dient vervolgens een principeverzoek in. Alle initiatieven worden vóór 31 maart 2022 ingediend. De verzoeken worden beoordeeld op de standaard criteria die gelden bij een principeverzoek en de volgende onderdelen specifiek voor zonnevelden (zie figuur 2).

Figuur 2 afwegingskader zonnevelden

Een belangrijk onderdeel van deze stap is de beoordelingscommissie. Hier vindt, met de betreffende vakdisciplines, afstemming plaats met de initiatiefnemer over het project en is ruimte voor dialoog.

Het afwegingskader (bijlage 2) bestaat uit 5 hoofdthema's: algemeen, voorselectie, meerwaarde, participatie en businesscase. Deze thema's bestaan uit generieke voorwaarden en richtlijnen die voor heel gemeente Stichtse Vecht gelden. Ieder gebied heeft daarnaast ook specifieke criteria en belangen. Deze worden door de beoordelingscommissie afgewogen, aangezien dit per kavel maatwerk is. Uiteindelijk volgt er een integrale afweging tussen de verschillende belangen en wordt er per hoofdthema een beoordeling toegekend.

Om het gesprek met de beoordelingscommissie vlot te laten verlopen, wordt aan de initiatiefnemer gevraagd om het beoordelingsformulier (zie bijlage 3), dat de beoordelingscommissie gebruikt voor de beoordeling, ook zelf vooraf in te vullen. Dit om zowel de initiatiefnemer als de beoordelingscommissie een globaal beeld te geven van de kans rijkheid en volledigheid van het ingediende plan.

De beoordelingscommissie¹ beoordeelt uiteindelijk alle principeverzoeken definitief aan de hand van het beoordelingsformulier en maakt een prioritering. De ingediende initiatieven worden in drie lijsten ingedeeld:

- Lijst 1: Voldoende beoordeling en binnen de opgave 0,1 TWh
- Lijst 2: Voldoende beoordeling en buiten de opgave Van 0,1 TWh (dit is de reservelijst)
- Lijst 3: Onvoldoende beoordeling, deze initiatieven vallen af.

De principe-verzoeken leiden tot een advies voor het college, die uiteindelijk een besluit neemt.

3.3 Start vergunningsaanvraag (stap 3)

De volgende stap is de vergunningsaanvraag. Het realiseren van een zonneveld past vaak niet binnen het geldende bestemmingsplan. Om medewerking te kunnen verlenen aan een zonneveld zal het bestemmingsplan gewijzigd moeten worden. Het is ook mogelijk om van het geldende bestemmingsplan af te wijken met behulp van de “uitgebreide WABO procedure”. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden alle bestemmingsplannen automatisch onderdeel van het (tijdelijke) Omgevingsplan. Om medewerking te verlenen aan een zonneveld moet in dat geval het Omgevingsplan worden gewijzigd. Maar ook binnen de nieuwe wet is het mogelijk om van het Omgevingsplan af te wijken. Dat kan door middel van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, ook wel de “buitenplanse OPA” genoemd.

Figuur 3 Proces uitgebreide Wabo-procedure

3.4 Monitoring en evaluatie (stap 4)

Door regelmatig te evalueren kan er “vinger aan de pols” worden gehouden. Het doel is tweeledig: enerzijds om de realisatie van zonnenvelden en de gestelde doelstelling te monitoren, anderzijds om ervaringen (positief en negatief) te verzamelen. Er worden

¹ De beoordelingscommissie bestaat uit: ambtenaren uit verschillende vakdisciplines, indien nodig externe experts (bijvoorbeeld financieel of juridisch).

afspraken gemaakt met initiatiefnemers over o.a. het monitoren van de effecten op de omgeving, zoals flora en fauna, bodemkwaliteit en waterhuishouding.

Indien, na het doorlopen van de hele procedure, blijkt dat de doelstelling van 0,1 TWh voor 2030 nog niet gehaald is kan er, na een grondige evaluatie, een volgende ronde worden opgezet. Dit geldt ook voor de doelstelling tot 2040.

4. Afwegingskader

Om alle plannen transparant en objectief te kunnen beoordelen zijn er criteria vastgesteld waaraan zonnevelden moeten voldoen. Deze criteria komen boven op de geldende wet- en regelgeving en het geldende beleid van de gemeente en provincie die op het moment van de aanvraag gelden. De criteria die de gemeente hanteert zijn omgezet in een beoordelingsformulier (zie bijlage 3). Ook is in bijlage 4 opgenomen wanneer voor een criterium een onvoldoende, voldoende of goed wordt toegepast. De beoordelingscommissie beoordeelt, tijdens stap 2 van het in het vorige hoofdstuk beschreven proces, de initiatieven aan de hand van de criteria en de invulling daarvan in de plannen. Hieruit volgt per onderdeel een beoordeling. Aan de hand van die beoordeling worden alle afzonderlijke initiatieven gewogen.

4.1 Algemene informatie

Het scoreformulier van gemeente Wijk bij Duurstede is als voorbeeld gebruikt. Aan de hand daarvan zijn de criteria aangepast zodat deze recht doen aan wat er nodig is voor onze gemeente. Allereerst geeft de initiatiefnemer algemene informatie over het initiatief. Dit geeft enig zicht op de grote van het zonneveld, de locatie, de eigenaar van de grond en de initiatiefnemer.

4.2 Voorselectie

Ingediende plannen worden getoetst aan de hand van *het Afwegingskader zonnevelden Stichtse Vecht*. Het tweede onderdeel van dit kader is de voorselectie. Plannen worden beoordeeld op:

- a. Kanskaart zonnevelden
- b. Check netbeheerder
- c. Gedragscode 'Zon op Land'
- d. Keuze kavel

De initiatiefnemer geeft aan of de beoogde locatie in een groen, oranje, rood of donkerrood gebied valt conform de al eerder vastgestelde kanskaart zonnevelden. De voorkeur is om alleen initiatieven in groene en oranje gebieden door te laten gaan. Deze worden als het meest kansrijk gezien. Daarnaast is de opgave van 0,1 TWh qua oppervlakte in principe

haalbaar in de groene en oranje gebieden. Ook moet de initiatiefnemer contact gehad hebben met de netbeheerder Stedin. Als de netbeheerder aangeeft dat voor 2030 niet voldoende capaciteit op het netwerk gerealiseerd kan worden op die locatie, is een zonneveld daar niet haalbaar. De gemeente neemt het initiatief dan niet verder in behandeling, omdat deze dan niet bij kan dragen aan de doelstelling van 0,1 TWh voor 2030. Daarnaast moet de initiatiefnemer de gedragscode 'zon op land' hebben ondertekend of dit alsnog doen. Dit is een code voor de fysieke en procesmatige wijze van ontwikkeling, inpassing, vormgeving en beheer van zon op land projecten. Het laatste punt van de voorselectie wordt de initiatiefnemer gevraagd waarom juist voor dit specifieke kavel is gekozen. Dit om inzicht te krijgen of er meerdere kavels beschikbaar zijn die volgens de gemeente wellicht een betere keuze zijn voor een zonneveld. Verder wordt deze toelichting gebruikt in het geval dat er meerdere initiatieven dezelfde beoordeling hebben gekregen en er een finale keuze gemaakt moet worden.

4.3 Meerwaarde

Het derde onderdeel van het afwegingskader is de meerwaarde die het zonneveld aan de omgeving biedt. Bij het opstellen van de criteria is per vakgebied uitgegaan van het geldende beleid als minimumvoorwaarde. Voldoet een initiatief niet aan het op dat moment geldende beleid kan het niet als 'voldoende' worden beoordeeld om tot realisatie van het zonneveld over te gaan. En voor ieder criterium is minimaal een voldoende nodig om verder in behandeling te worden genomen. Hoe meer waarde er door het zonneveld aan de omgeving wordt toegevoegd hoe hoger de uiteindelijke beoordeling zal zijn. Het plan wordt integraal getoetst op landschap en recreatie, natuur en biodiversiteit, cultuurhistorie en archeologie, landgebruik/bodem/water/milieu, toekomstig gebruik en overige meerwaarde. Met al deze aspecten moet rekening gehouden worden en aan het beleid voldaan worden. Verder kan er per aspect aangegeven worden welke meerwaarde gecreëerd wordt door middel van het zonneveld. De beoordelingscommissie weegt deze aspecten integraal af en komt tot een eindoordeel. Er is gekozen voor een integrale afweging, omdat in gesprekken met de betreffende ambtenaren bleek dat het per gebied en soms zelfs per kavel sterk verschilt welke aspecten het grootste belang hebben en de doorslag geven.

4.4 Participatie

Het vierde onderdeel van het afwegingskader is het participatieplan. Aangezien zonnevelden voor lange tijd een grote impact hebben op de omgeving, hecht de gemeente een groot belang aan het betrekken van de omgeving. Dit gebeurt met behulp van participatie. In het beleidskader zonnevelden is afgesproken dat er sprake moet zijn van procesparticipatie en dat de gemeente streeft naar minimaal 50% financiële participatie. Daarnaast kan een zonneveld voor extra waarde zorgen door rekening te houden met sociale participatie bij de aanleg, het beheer en onderhoud van een zonneveld.

De initiatiefnemer neemt een participatieplan op in zijn voorstel. Belangrijk is dat deze in overleg met de gemeente wordt uitgevoerd. Dit om ervoor te zorgen dat er geen onnodige onrust wordt veroorzaakt in de samenleving door initiatieven die niet kansrijk zijn. Omdat participatie direct invloed heeft op het uiteindelijke ontwerp, realisatie en beheer van het zonneveld wordt over dit onderwerp met iedere initiatiefnemer afspraken gemaakt tijdens het vooroverleg.

4.5 Businessplan

Het vijfde en laatste onderdeel van het afwegingskader is het businessplan. Bij dit onderdeel geeft de initiatiefnemer aan hoe de businesscase er in grote lijnen uit ziet. Het is belangrijk dat het voorgestelde plan financieel haalbaar is. Door te vragen naar het businessplan wil de gemeente inzicht krijgen in hoe de beloftes bij het onderdeel meerwaarde financieel rendabel gerealiseerd kunnen worden. Ook het onderdeel financiële participatie hangt hiermee samen. Daarnaast biedt transparantie in de financiële gezondheid van een zonneveld vaak ook meer vertrouwen.

5. Planning

Na vaststelling van het uitvoeringsplan kunnen initiatiefnemers hun initiatief indienen bij de gemeente. Deze initiatieven moeten uiterlijk 30 september 2021 aangemeld zijn bij de gemeente. De vooroverleggen uit stap 1 worden in oktober en november 2021 gevoerd. De initiatieven die als kansrijk worden gezien hebben daarna tot 31 maart 2022 de tijd om een principeverzoek in te dienen. Deze principeverzoeken worden vervolgens voor 30 juni 2022 behandeld door het college. Indien een principeverzoek is goed gekeurd heeft de initiatiefnemer tot 31 oktober 2022 om een vergunningsaanvraag in te dienen. Binnen de wettelijke termijn van 26 weken met eventueel een verlenging van 6 weken wordt door het college het zonneveld vergund. Uiterlijk 1 mei 2023 (zonder verlenging) of 12 juni 2023 (met verlenging) zijn alle zonnevelden vergund die bijdrage aan 0,1 TWh voor 2030. Onder de werking van de omgevingswet zal de doorlooptijd van de vergunningaanvraag maximaal 26 weken zijn.

Figuur 4 processtappen zonnevelden

6. Financiën

De realisatie van de zonnevelden vormt de bijdrage van de gemeente Stichtse Vecht aan de RES 1.0 op basis van de lokale opgave duurzame elektriciteit van 0,1 TWh in 2030 en 0,2 TWh in 2040. Het begeleiden van de aanvragen van zonnevelden en het aanpassen van de bestemmingsplannen (indien nodig) zullen een beslag leggen op de ambtelijke capaciteit. Doordat alle aanvragen in dezelfde periode behandeld worden, vormt dit een afgebakende piekbelasting. De kosten van behandeling van vergunningaanvragen worden gedekt door de legesinkomsten. De verwachting is dat er 5 tot 8 aanvragen uiteindelijk vergund gaan worden. De extra legesinkomsten kunnen worden aangewend voor het inschakelen van extra personeel als deze naar verwachting boven de opgenomen legesinkomsten uit zullen stijgen. Dat zal dan via de BERAP worden gemeld.

Met ingang van de omgevingswet is er, naar verwachting, geen sprake meer van een bestemmingsplanprocedure, maar een afwijken van het omgevingsplan met een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit, de “buitenplanse OPA”.

7. Communicatie

Voorafgaand aan het uitvoeringsplan heeft de gemeente een beleidskader ontwikkeld waarin is aangegeven waar zonnevelden kansrijk zijn en in welke landschappelijke context

een zonneveld ingepast moet worden. Dit beleidskader is ook bedoeld om bewoners, van met name het buitengebied, en andere stakeholders te informeren over zonnevelden en de uitgangspunten waaraan deze moeten voldoen. Een belangrijk onderdeel van dit beleidskader is welke procesparticipatie en financiële participatie de gemeente eist van de initiatiefnemer. Verdere communicatie over het uitvoeringsplan in het tweede en derde kwartaal van 2021 zal in nauw overleg met afdeling Communicatie worden uitgewerkt en uitgevoerd.

Bijlagen

Bijlage 1 Checklist indieningsvereisten initiatiefnemer per processtap

Bijlage 2 Afwegingskader zonnevelden Stichtse Vecht

Bijlage 3 Beoordelingsformulier zonnevelden Stichtse Vecht

Bijlage 4 Toelichting op beoordeling zonnevelden Stichtse Vecht